

עטרת המקרא

באורים בפרשה בדרך הפשוט

כל טהור בביתך יאכלנו

(א"ת)

בסיפא. אמנם בפ"ג, דנתייחדה בעלות התרומה "לך יהיה", לא נתרבה כל טהור בביתך אלא לענין אכילה, ולהניל הדברים נפלאים, דפ"א איירי בנשואה, ומתקיימת בה אף מצות נתניה. אמנם פ"ג איירי בארוסה, ולא נתרבה אלא לאכילה. [וע"ע ברמב"ן בכמות נו. דל"ק, שזמרת יבם מן הנישואין אוכלת בתרומה ע"י ביאה גרועה, אע"ג דלא מהניא ביאה זו לירושא וליטמא לה. ולהניל יש לבאר, דכיון דאכלה מצו"ע סגי בקנין כלדהו לקיים אכילתה].

ב. 'במות נו. פצו עבד כהן שקשט בת ישראל אוכלת בתרומה, אביי אמר: הואיל ומאכילה בלא ידעה. רבא אמר: הואיל ומאכילה בעבדיו ושפוחתיו הכנענים. אביי לא אמר כרבה. דלא לפינן קנין אישות מקנין דעבדים. ורבא לא אמר כאביי, שאני התם, שכבר אכלה. ואביי, שכבר אכלה לא אמרינן דאלתיה, בת ישראל שניסת לכהן ומית, תיכול, שכבר אכלה. ורבא, התם פקע קניניה, הכא לא פקע קניניה. ונראה שנחלקו ביסוד דין אכילת תרומת בנשואה. דרבא סבר דהוא מצד היותה קנין כספו. ולכן ל"ף קנין אישות מקנין עבדות. ולכן ס"ל ג"כ סברת פקע קניניה. אמנם אביי סבר דמקרא ד"כל טהור בביתך" ילפי דאכלה מצו"ע. ולכן לא ילפי מקנין עבדים. ואולי מטעם ה' ל"ל סברת "פקע קניניה", דאף לאחר מיתה נחשבת "אות תהא יתבת בביתך" (מכובת אב, צ"ב).

א. להביא בת ישראל המאורסת לכהן שהיא אוכלת בתרומה. או אינו אלא בנשואה, כשואה אומר כל טהור בביתך יאכל אותה (ת"מ). הרי נשואה אמורה, הא מה ת"ל כל טהור בביתך יאכלנו. להביא המאורסת (ספרי ק"ו). ויש לעי, לאחר שלמדנו דמאורסת אוכלת בתרומה, מה נפק"מ מקרא דנשואה.

ובשיעורי הגרש"ר (קדושו"י), כתב, דחלוקה היא אכילת מאורסת מאכילת נשואה. דארוסה אינה אוכלת אלא מכח הבעל, כמו עבד שואכל מכח אדונו - קנין כספו. ולא מתקיימת בו מצות נתינת תרומה לכהן (אם לא משום דחשיב כהנייה לרבו). אמנם נשואה, אוכלת מצו"ע. ושפיר מתקיימת בה מצות נתניה. וז"ל הר"ש (תרומות גב.) דנתינת תרומה בנישואה. אמנם העיר הגרש"ר, דכ"ז "ל בדעת הבעל דארוסה אוכלת, מקרא דקנין כספו. אבל לדעת הספרי, דבין ארוסה ובין נשואה נלמדו מקראי ד"כל טהור בביתך", אין מקום להניל.

אמנם נראה, דאף לדעת הספרי י"ל כן. דהנה יש לדקדק בשינוי המקראות. דבפ"א כתוב, לך נתתם ולבניך ולבנותיך, ואילו בפ"ג כתוב, לך יהיה. וז"ל, דבפ"א דייחס הכתוב את נתינת התרומה "לך ולבניך ולבנותיך", מתקיימת מצות הנתינה אף ל"כל טהור בביתך" האמור

עטרת הסידים

מזמנת החסידות על פרשת השבוע

וראיתם אותו - מצוות וסגולת ההסתכלות בציצית

בענין תכלת כי תכל"ת הוא גימטריא תת"ן, והבן אדם הוא מחוייב לראות בבי' עיניו את הציצית ובי' פעמים עי"ן גימטריא ר"ס, ועם תיבות ציצית הוא גימטריא תת"ן כמנין תכל"ת. קבלה היא בידי בשם הגאון ר' יעקב טעמרליש מלובלין שבהו הוא מסיר החשך שאמר ימיהו הנביא "אותי נהג חושך כל אור". ובענין אור עיניו בציצית יכיון כן הוא מבטל אותו החשך ומפסיק בינו ובין השכינה. הכלל, כי לא ברא הקב"ה את האדם שיהיה בעה"ז לתועלת גופו, כי הגוף כלה בארץ רק לתועלת נשמתו אשר חוצבה מתחת כסא הכבוד והיא חלק אלוה ממעל, לתקנה ולקטשה במעשים טובים לקרב הגאולה ולשמח את השכינה בגלות המר הזה, ואז יהיה נודקך גם הגוף ומאיר באור הבהיר, בפרט כשהגוף מתחמם לדבר מצוה. עיי"ש עוד.

וכעין דברים הללו כתב בן איש חי (שנה ראשונה פ"ה, נה. ה"ז): **נכון להסתכל בציצית, ובין אישי במשבת, כאלו יש בהם חוט מראה תכלת, שהוא דומה לרקיע, מפני דאותה הארה, לא נפסקה, וכמו שכתב מהר"ז ז"ל, וימצא טוב בכונה זו.** עכ"ל.

ואעתיק ל"ה מה שכתב הגדול מראד"ן בספרו 'שמירת הלשון' (חתימת הספר פ"ג): "והנה מפשטות הכתוב משמע, דראית הציצית, ותועלת היא להזדדך במצות ה', ולא לתור אחר עיניו. ואם, רק מה נכון הוא לראות אותם כמה פעמים ביום, ובפרט בעת שפולחן איזה מחשבה שאינה טהורה על לבו או איזה כעס, טוב מאד להסתכל אז בציצית ואז יפקע היצר".

ובספר קיצור השק"ל כתב: **כל המסתכל במידת בציציותיו, זוכה ומקבל פני שכינה, וגם הוא טוב להשגה גדולה, וגם מביא לידי יראת שמים, כי אותיות 'ראית' הוא אותיות 'יראת'.** וגם הסתכלות בכנף של ציצית טוב להסיר הכעס, וכן כנף בגימטריא כעס. עיי"ש.

סגולה להינצל מטעם. כתב בשה"ק (ימא דרן חיים ותוכחת מוסר ט"ז): "ובפרט הכעס שהוא אל זר, כל יראה כל ימצא בלב. כבר הארכתי בזה בכמה מקומות בחיבורי הזה .. ואני אומר גם כן טוב שיעשה פעולה המבטלת מהכעס, והיינו שאיחז בכנף נגדו את הציצית המבטלת בכנף, כי כנף כמנף 'כעס', והכעס נכנס אז לר, בלב, וציצית גרם להשראת שכינה, כדכתיב (במדבר טו, ט"ז), והיה לכם לציצית וראיתם אותו".

ונשלים אמרינו בדברי השערי תשובה בתו"ד (א"ר ח"י טו, ב): עיין באיזה רבה בשם מקור חיים שאף שמצות אין מצילות מיצה"ר מ"מ מצות ציצית מציל ונראה שלמד כן מעובדא דמוחזקת מעשה באדם אחד כו', וכן הוא אומר וראיתם אותו וזרתם את כל מצות ה' כי אשר אתם זונים אחריהם למען תזכרו וכל ויהייתם קדושים ויצאו דבריני בקדושה. עכ"ל.

עטרת ודיבון

תקירים בפרשת השבוע

השבוע קוראים פרשת קרח העוסקת בערעור על הכהונה. במאמר השבוע נעסוק בע"ה בחזקת הכהונה של כהנים בזמן הזה.

כנודע, ומבואר בשו"ע י"ד סי' שכב, חלת חו"ל מותרת באכילה גם לכהנים טמאים, ולבדל שלא יהיו טמאים בטומאה היוצאת מגופו, ולכן מעיקר הדין מותר להאכיל חלה בחו"ל לכהן קטן שברור לנו שלא נטמא בטומאת זב, וה"ה כהן גדול שטבל לקרוי. אמנם, אעפ"כ נהגו שלא ליתן חלת חו"ל לכהן וכמו שכתב הרמ"א בא"ח סי' תנז בשם מהר"י וי"ל. ובטעם הדבר כתב מהר"י וי"ל בסי' קצג, והטעם נ"ל דחיישינן שמא יפיר ואת' לילי תקלה או שמת משום דלא מוחזקין בזמן הזה בכהן ודאי. ובמהר"ל בהלכות חלה כתוב אמר הח"ר איקא לפני מהר"י סג"ל שראה מעשה שאפיו החלה בפסח ונתנו לכהן קטן כמו שפסקו מקצת רבותינו. ואמר מהר"י סג"ל אמת שפסקו הכי, אכן דרכי לדרוש שרבים שלא למיעבד הכי שלא יאמרו חלת חוצה לארץ נאכלת. והש"ך בסי' שכב סק"ט כתב בזה טעמים נוספים וז"ל, והטעם נהגו להפסיק לפי שצריך לשמור מזוים ומעבדי כוכבים וגם פעמים שנותנים אותם בקערה במקור רותח ונתה אסור זר לאכלה בקערה. ולדינא כתב הש"ך שם, והכי נהגינן האידנא בחלות דמצה (היינו, שבפסח נותנים לתת חלה לכהן). ובחלות דכל ימות השנה לא נהגינן ליתנה לכהן קטן, וצריך לחלק בין פסח לשאר ימות השנה. והפמ"ג בסי' תנו כתב דלא ראה עתה שנוהגינן לתת לכהן אף בפסח.

ומהרש"ל בשי"ש פ"ה סי' לה נקט ליעקר, דחזקת כהנים בזה"ז גריעא. והאריך בזה בנידון אם אפשר ליתן חרמים לכהן בזה"ז וכתב, מאחר שבעו"ה אין לנו היחוס, כמו שהיה בזמן הבית, או אפילו אחר החורבן, בימי התנאים והאמוראים שהיו עידין נזרתיים בתלמוד ובטהרות, והיה קרוב מימי הבית, ועדיין היה יחוסיהם ביניהם. ובעונותינו, מרוב אירכות הגלות וגזירות וגירושים נתבלבלו, והלאו שלא יהא נתבלבל, וזרע קדש ובגלו, וכל כהנים ולוים קרוב לודאי שנתבלבלו. ואם לא כולו, הרוב נתבלבל, כמעשה דאלהו ז"ל עם הלויים, הידוע בדברי רז"ל. ואם לא הרוב, בודאי קרוב לתמצה נתבלבלו וכו', ומשום הכי ג"כ נהגו האידנא שלא ליתן החלה אף לכהן קטן, או לכהן שטבל לקרוי. משום דלא מחזיקין בזמן הזה לכהן ודאי. וכן כתב זקן מורה הוראה מהר"י ז"ל. והמג"א בסי' רא סק"ד כתב וצ"ע למה אין נזהרין עכשיו להקדים הכהן לכל הן מילי וי ליהור בזה מאחר שמדאורייתא הם, ואפשר דאין אנו בקיאיין ביחוסיהם הכהונה וכמ"ש סס"ל תנ"ז.

ובתשובות אחרונים הביא דברי הריב"ש בסי' צד בנידון אדם שקילל כהן כתב בסוף דבריו, **ל"ש כהנים שבדורנו שאין להם כתב היחס אלא מפני חזקתן נהגו היום לקרות לשאון בתורת כהן.** ומהרש"ם באה"ע סי' רלה סמך על דברי הריב"ש להקל לכהן לישא ספק שבויה מכח ס"ס דספק שמא אינו כהן.

וכן נקט היעב"ץ בשאלת יעב"ץ סי' קנה, **ראיתי להזכיר בענין מה שנוהגים הרבה כהנים להחזיר הפיריון שנכון הוא בעיניו. וטוב וישר לנהוג כן תמיד, אף על פי שכתבו ז"ל שלא יהא הכהן גריל בכך הני מילי בכמה מיקומים ביהודה. אבל בכמה חזקה בעלמא כי האידנא, אף על גב דלחומרא אולינן בהו לכל מילי ופרקינן בכורים על יייהו משום דלא אפשר באחריני, מיהא להקל לא, והיינו להוציא ממון האב מספק, נראה שאין כחו יפה להפקיע ממון בחזקתן הגרועה. וכמעט שאני אומר דמדינא צריכין להחזיר, ולפתוח כל כהן יחוש לעצמו לפרוש מספק גדול שמא אינו כהן (החת"ס בירד סי' רצא כתב על דברי היעב"ץ דאינו נזאים לו).**

ובספר דרישת ציון להגרצ"ה קאלישער זצ"ל [בקונטרס מאמר קדישין] העוסק באפשרות להקריב בקרבת בזה"ז, הביא תשובת רעק"א שכתב דא"ל להקריב בזה"ז משום שיש לחוש על יחוס הכהונה ולכן אין להתיר לכהן לעשות שום דבר שאסור לזרים. ואף שהכהנים נושאים פסחים בכפרה, צ"ל דכיון שהחזיקו לזה החזקו, או כיון דגם בהיפך בביטול נשיאת פסחים עוברים בעשה.

אמנם כנגד הנין חרונים עוברים פוסקים המחזיקים בכל עוז בחזקת הכהונה. ובראש ובראשונה דעת הטוש"ע שגם בזמן הזה נותנים חלה לכהנים, מוכח דס"ל שהכהנים בחזקתן הן עומדים והמהרי"ט בשו"ת סי' קמט כתב, **ואותם זחוזי מלך התוקעים עצמם בדבר הלכה, וינאמו נאם שהכהנים שבזמנינו אין להם חזקה, והביאו אמת שכתב הריב"ש ז"ל סימן צ"ד. וחלילה לרז"ל ז"ל שבא להפקיע חזקת כהונתם במה שהחזיקו עד עתה לכהנים, דהא אילו במשפחות שבישראל מהני בהו חזקה, דהא איפסקא הלכתא בעשרה יוחסין דכל המשפחות בחזקת כשרות עומדות, וסתמן כפירושו, וכל שכן כהנים שנוהגים מנהג כהונה דמדמחזקין להו בסתמן בכמהים.**

והחות יאיר כתב [בתשובה להר"ד אופנהיים בסוף הספר] **וכבר תמהתי בהשטמה לסי' קס"ו על שני הגדולים שתפסו שניהם מושלם כאלו הריב"ש כתב שכתבי זמן הזה הם ספיאק כהנא וחלילה לא נישא למרייהו דלימרי עלייהו הכי וא"כ ברכותיהן ברכת כהנים ספק ברכה הוא וכל בכורי ישראל שנפדו על ידיהם ספק פדויו. והחת"ס בתשובה [קובץ שמונת סי' ס] כתב באל הדבר ברור לפני"ד, ודאי מחורבן בית שני ואילך אין כאן שום חשש שלא נתערב בהם שום דבר, ולא גרעי מהאנוסים. ואם היה ח"ו שגוי מאנס לכת ישראל, מסתמא לא היתה נישאת לכהן ואוקימה בחזקת צדקת וכשרות ולא תקימה אסורא. ובשו"ת זכרון יוסף אה"ע סי' ג האריך להשיב הרבה על האחרונים שרצו להקל על הכהנים כד"ן ספק.**

והשד"ח חמד [במסכת ה"ף אות צא] הרבה להביא את דיעות האחרונים בזה וטעמים בדבריו וז"ל, **המום מכל האמור הוא, שדעת הרבה מרבנן בתראי מסכמת להלכה ולמעשה דהעיקר הוא דכהנים בזמן הזה הם כהנים ודאים ובקדושתם ובחזקתם הם עומדים לכל דבר מידי הכהונה.**

ועי' משנת סי' תנו ס"ק כב שכתב דדעת הרמ"א לעיקר כדיעה שנותנים חלת חו"ל לכהן וכן נהגה בכמה מקומות במדינותינו. והחזו"א שביעתי ס"ה סי' ק"ב כתב, והרש"ל ב"ש פ"ה הפרה כתב דנתבלבלו הכהנים רוב או חמצה ולכן אין לנו כהנים בזה"ז. ותמא למה נחוש כל כך, והרי מברכין על מצות נ"כ ופדיון בכור, אלא נראה דמה"ת לן בחזקתן לכל דבר.

וראה במאמרו של רבינו הגאב"ד שליט"א שהאריך בזה עוד כיד ה' הטובה עליי.

הרה"ק רבי משולם פייש מטאהש זי"ע אבי שושלת בית טאהש • כ"ח סיון תרל"ג

מה' מצעדי גבר כוננו / סיפור

רבי נפתלי הירצקא מראצפערט, שהסתופף אצלו מדי שבת מברכין אמר: 'כמעט ולא היה אפשר להכירו בשבת, כי היו פניו בוערות כלפידים אש'.

ר' אברהם חיים כבר רגיל היה למחזה הנאדר בקודש, של עבודת רבו מדי שבת בשבתו. אלא שהפעם ראה לפתע את צורת פני הצדיק שהאירו כל כך, עד שנדמה לו הצדיק כפי שהיה נראה באותה שעה בו עיני בספר ההוא, באכסניא שבפאתי העיר קראלי. הוא נזכר בדבר, ותהה שוב על הפלא הנשגב.

לפתע פנה אליו הצדיק ואמר לו: 'ר' אברהם חיים, איהר געדענקט נאך די מעשה אין קראלי?!...'

או אז הבין כי אכן מה' מצעדי גבר כוננו, ומן השמים עיכבוהו לאותו צדיק, כדי שיזדמן אל הפונדק, יעיין בספר, ויתקן את הניצוצות אשר היה עליו לתקן.

הלא זאת היא עבודת היהודי בעולם, לתקן ולהשיב את כל הבריאה אל שורשה בקדושה של מעלה, הלא היא עבודת 'בירורי הניצוצות' שגילה לנו רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש, עבודה שמביאה את האדם למחוזות שונים בעולם, גם כאלו שלא חשב להגיע אליהם, וכדבר האמור בספר 'אור החכמה' (פרשת וירא):

"ועל כן לפעמים יקרה דרך מקרה שרצונו לנסוע למקום אחד, ובא למקום אחר, כל זה גם כן לא בדרך מקרה, רק מאחר שצריך לתקן במקום זה גם כן מהחיות שנופל ממנו, ולפעמים אין צריך רק לאכול או לשתות וצריך לתקן, כדי להיות לו שלום".

ובספר 'פתגמי קדישין' מובא: "וכמו שאמר הבעל-שם-טוב זי"ע (פרשת הכהן) 'מה' מצעדי גבר כוננו, 'דהיינו ה' יתברך עושה לאדם חשק לילך ולנסוע לאיזה מקום, וכוננתו יתברך שמו הוא, כי 'דרכו' יתברך שמו 'חיפץ', היינו, כדי שיעשה שם האדם הזה איזה עובדא מדרכי עבודת ה' יתברך, ושיתקן שם האדם איזה עובדא הצריך לו, ועל כן חייב האדם לראות את עצמו בחיותו בא אל איזה מקום וליתן אל לבו מה זה ועל מה זה הביא אותו ה' יתברך לכאן".

מקור הסיפור: עבודת הלויים, חלק א'

ומילאה את בקשתו. בדחילו ורחימו ניגשה אל הארון הנעול היטב, ופתחה אותו. גיל ורעדה אפפו את הבית, האורחים הרמים בטוחים היו כי הגה זה יתגלה לפניהם אוצר קדוש ויקר שלא מעלמא הדין. ידי האשה רעדו כשאחזו בכריכה המפוארת של הספר, היא הניחה אותו על השולחן, ור' אברהם חיים לקחו משם בחרדה ובהתרגשות...
אך לאזכבה כזאת לא ציפו.

תוך רגעים ספורים הבינו כי אין זה אלא ספר-סיפורים מוכר, בשם 'טויענדן אונד איינע נאכט', שנכתב על-ידי סופר פשוט מאשכנז, בלשון 'אידיש-דייטש'...

הם מיהרו להבטיח לאשה כי יישמרו היטב על הספר ה'קדוש והנורא' הזה, ומיד נכנסו לחדר, כי לא יכלו להתאפק יותר. ויפרצו שניהם בצחוק.

אך מה נדמה ר' אברהם חיים, בראותו את רבי משולם פייש לוקח את הספר לידו, ופותח ומעיין בו כאילו היה זה אכן ספר לימוד, ולא אז או זו, תוך כדי הקריאה הרצינו פני הצדיק, והוא פשט צורה ולבש צורה, עד שנדמו פניו כלפידים אש, כפי שלא ראהו מעולם!

ויהי לפלא, ור' אברהם חיים שמר את הדבר.

שנים מספר לאחר מכן, באחת השבתות בהן חסה ר' אברהם חיים בצלו הטהור של רבי משולם פייש, בעיר מלוכתו - טאהש שבהונגריה, אירע ההמשך.

עבודתו של השרף מטאהש בשבת קודש עילאית הייתה, וכבר העיד עליו הרה"ק רבי חיים מצאנז - בעל 'דברי חיים', כי יש לו לרבי משולם פייש 'חלק גדול בקדושת השבת'. ואכן, אם בכל 'מות השבוע ניסה להצניע את מדרגותיו הקדושים מעיני כל חי, הרי שביום השביעי נתעלה, עד שרגשותיו עלו על גדותיהם. במיוחד בלילי שבתות, בהם היה מתלהב באש קודש, שחיממה את כל הבאים בצל קורתו, לחזות בנועם עבודתו הקדושה, ובפניו שנהרו בנהירו עילאה. בלילה ההוא אף היה פועל ישועות ומתקן נשמות.

גם צדיק הסיביה הנכנסו ובאו לעשות את השבת במחיצתו הלוהטת, ומשיצאו משם הביעו את התפעלותם. הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא - בעל 'אמרי יוסף' היה אומר עליו: 'כבר מיום רביעי אורו פניו מקדושת שבת'; והרה"ק

בעיצומם של ימות הקיץ הלוהטים, לא קלה המלאכה לתאר יום של חורף, מושלג וסוער. במיוחד לא כמו אותו יום בו נסע הצדיק רבי משולם פייש (הראשון) מטאהש, מי שכונה בלשון חסידיו 'השרף', בדרכו בקודש לאסוף ולקבץ כספי צדקה, עבור מצוות פדיון שבויים, כשאליו מצטרף איש שלומו, החסיד ר' אברהם חיים, השו"ב של העיירה באקאני.

באותו היום עמדו רגליהם בשערי העיר קראלי שבהונגריה, והמה תיכנו צעדיהם במטרה להגיע עד הערב לכפר מירק, ללון שם לילת לילה, ולהמשיך משם בבוקר, בדרכם, דרך צדיקים.

אלא שכבר אמר דוד המלך ע"ה (תהלים לו, כג): 'מה' מצעדי גבר כוננו וְדַרְפוּ יְחִפְפוּ. כצאתם את העיר היה השלג הולך וסוער, עד כי שכיסה את עין הארץ, והלבין אותה ברבים. משהבינו כי השלג סגר עליהם מאחור ומקדם, וכי לא יוכלו להמשיך בדרכם או לשוב העירה, מה גם שהכפור חדר להם עד לשד העצמות, ורגלי הסוסים עמדו ללכת מרוב קיפאון, סרו אפוא אל הפונדק הסמוך, שעמד שם על אם הדרך, ושהיה בבעלותו של איש יהודי, בכדי ללון שם עד חלוף הסערה.

בעלת הבית פתחה את הדלת ואמרה בהתרגשות: 'אמנם בעלי איננו בבית, אך בוודאי ישמח למפריע, כשישמע על אודות הצדיק שבא לבית מלונו, להניח ברכה אל ביתו'. בחדרת קודש הכינה להם את החדר, והגישה על השולחן ארוחה חמה וערבה.

לאחר שאכלו ושבעו ובירכו, עמדו להתפלל ערבי. ואז חשקה נפשו של הצדיק להידבק בה' על ידי הנסק בלימוד התורה. ביקש אפוא מבן לווייתו, רבי אברהם חיים, שיישב ממת בעלת הבית, אם יש לה ספר תורה כלשהוא להשאילו. ותען האשה ותאמר: 'אין בידי אלא ספר אחד, שהוא ספר קדוש מאד! הוא נפל אלי בירושה, מעיזבונו של אבי המנוח, אך משום שכה יקר הספר אצלי, אינני מוציאה אותה מן הארון לעולם!...'

לאחר שראה כי היא מתעקשת, הפציר בה ר' אברהם חיים: 'הרבי משתוקק ללמוד תורה, הלימוד עבורו הוא כמו מזון לנפש, והלא הצדיק בטוח ישמור על הספר ככבת עין ממש, מה לכם לדאוג?!'.
ואכן לאחר הפצרות חוזרות ונשונות, הואילא בעלת הבית

עטרות של שבליים

פלאות ופרפראות

מניעת לימוד נ"ך בבתי התלמוד והישיבות הקדושות

יְיָקַח קִרְחַן וְגו' (טו א')

כתב רש"י: "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר בשבילו אני נמלט".

כה כתב רבינו הרה"ק רבי יהושע מדזיקוב זי"ע בספרו הנערץ והנקשר 'עטרת ישועה' (בכרשתנו):

"יש לפרש על דרך הלצה, כי כבר רמזנו, אשר קרח חקר בטעמי המצוות והוא כבחינת טענות האפיקורסים, ושאל טלית שכולה תכלת כו' וכדומה, וכל זה גרם לו על ידי שראה פרה אדומה שנאמר אצלה 'חקה', מכלל דבאשר מצוותו מותר לחקור וכמו שבארנו לעיל.

והנה בעונותינו הרבים, אם רואים שכל מי שלומד תנ"ך הרבה נזרק בו צד מינות, וכמו שפירש רש"י (ברכות כח ב) על 'מנעו בניכם מן הגוי' (לשון רש"י: 'מהגוי'ן, לא תרגילום במקרא יותר מדאי, משום דמשכא), ועיני צל"ח (ברכות שם) מה שצעק על זה עוד בימינו (לשון הצ"ח: 'נלע"ד משום שלימוד המקרא גם האפיקורסים לומדים בשביל הלשון כמו שלומדים שאר לשונות, ואם לא תשגיח על בנך בילדותו רק על לימוד המקרא, יוכל להיות שתקח לו מלמד אחר משלהם כי גם הם יודעים ללמדו, ומתוך כך בנך נמשך אחריהם גם בדיעות נפסדים ובפרט בזמנינו שנתפשט התרגום אשכנזי, וזה מושך לקרות בספרי הגויים כדי להיות בקי בלשונם. ולכן זוהרית מזה, אבל חנוך לנער על פי דרכי התורה והושיבוים בין ברכי תלמידי חכמים, גם בילדותם בלמדם מקרא קח לו מלמד תלמידי חכם וירגילו תיכף גם במשנה וגמרא".

ועל אחת כמה וכמה בעונותינו הרבים בזמננו, שהצליח מעשה שטן בזה ללמד נערי בני ישראל תנ"ך, ועייז' מנעו מללמוד דברי תלמוד המאירים עינים ומדריכים את האדם בדרך הטוב.

וזה 'מה ראה' לחלוק בטענות זרות, 'ראה שלשלת גדולה', היינו שהביט ולמד הרבה בתנ"ך

הנקרא 'שלשלת' כמו שאמר חז"ל 'אוריאלן תליתאי' כו' (שבת פח א) שהוא משולש תורה נביאים כתובים. ועל ידי שהיה עסוק תמיד בהאי שלשלת בלבד יומם ולילה, על-ידי-זה נזרקה בו (צד מינות) לחקור טעמי המצוות, ולחלוק על משה רבינו ע"ה" (ועי עוד בדברי רבינו בענין זה בארוכה בפיורשו לפרשת קדושים).

החולקים על הצדיק - שליחים טובים לרזומם אותו!

וְנַחֲשֵׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגוּ מִן הַגֵּר וְכַמְלֵאָה מִן הַיָּקֵב, כִּן תְּרִימוּ גַם

אֲתֶם וְגו' (חז כז-כח)

על פסוק זה כתב גם רבינו הרה"ק רבי יהושע מדזיקוב זי"ע ב'עטרת ישועה':

"דרשו ז"ל (קדושין מ א) 'לרבות שלוחים'. כי אנו רואים שבאם הקב"ה מרומם לאחד ונעשה ראש הדור, אז הרבה צער ודוחק עובר עליו מהרבה בני אדם הדוברים עליו סרה ומצערין אותו. ויותר שהמה מצערין אותו הוא נתגדל יותר, לאשר שעל-ידי זה הצער מתמרקין עונותיו ונעשה באמת אדם השלם.

ואם כן אדרבה, המה דימו בנפשם שעושיין איזה רעה להצדיק, ובאמת המה שלוחים להתרוממותו. וכמו שמצינו אצל השבטים שכל הרעות שעשו ליוסף, זאת הייתה הסיבה לטובה שעשה מלך, אם כן המה היו השליחים לטובה.

והנה דרשו ז"ל (מנחות גג ב) 'למה נמשלו ישראל לזית, מה זית מוציא שמנו על ידי כתישה' וכי'. כמו כן דגן יוצא מן השבלים על ידי חטטה ודוחק, וכמו כן היין יוצא מן הענבים על ידי כתישה. וזהו 'ונחשב לכם תרומתכם', באם יהיה לכם התרוממות, 'כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב', היינו על ידי הדוחק והצער, יהיה נחשב לכם מאוד כי זהו הכל לטובה. כי 'כן תרימו גם אתם', ודרשו ז"ל 'לרבות שלוחים', היינו אותן האנשים החושבים לצער את הצדיק המה השלוחים המביאים אותו לידי התרוממות".